

Varnost mladih delavcev – nasveti za nadzornike

Uvod

Po evropskih statističnih podatkih je pogostost poškodb pri delu med delavci, ki so stari od 18 do 24 let, za 50% višja kot pri drugih starostnih skupinah. K tako pogostim nezgodam prispeva pomanjkanje ustreznega nadzora. Mladi pri delu niso seznanjeni s svojim delovnim mestom, delovnim okoljem in tveganji, povezanimi z njima. Zaradi neizkušenosti se verjetno ne zavedajo tveganj in jim ne namenijo zadostne pozornosti. Obstaja tudi nekaj posebnih omejitev v zvezi z delom oseb, mlajših od 18 let. Mladi zato poleg usposabljanja verjetno potrebujejo več nadzora kot odrasli. To se nanaša tudi na mlade, ki so na delovni praksi ali poklicnem usposabljanju, in novo zaposlene osebe.

Sedemnajstletno dekle je izgubilo del prsta le uro po začetku počitniškega dela. Prste ji je zmečkal stroj v pekarni, v kateri je delala. Na seznamu pomanjkljivosti v zvezi z varnostjo in zdravjem pri delu je bilo navedeno, da *njen nadzornik ni vedel, da uporablja stroj, dokler ni prišlo do nezgode.*

Triindvajsetletni moški je utrpel hude opekline, ker je bil v stiku z vnetljivo snovjo, ki jo je uporabljal pri čiščenju brizgalnih pištol za nanos barve. Drugi nevarni postopki, ki so se izvajali v gospodarski družbi, so vključevali prenašanje nevarnega pralnega sredstva za brizgalne pištole v neoznačenih, odprtih vedrih, *ter pomanjkanje usposabljanja in nadzora.*

Šestnajstletni delavec si je manj kot dve uri po začetku svojega prvega delovnega dne zlomil nogi, ko je padel s stopalnika 18-tonskega tovornjaka za odvoz smeti. Varnostni postopki so sicer obstajali, vendar je bil sistem, ki naj bi zagotavljal uporabo teh postopkov, neustrezen. *Posebej problematično je bilo pomanjkanje nadzora in usposabljanja.*

Ureditev nadzora pri vašem delodajalcu (1)

Vaš delodajalec mora zagotoviti ustrezen nadzor nad mladimi. Pripraviti mora tudi oceno tveganja, ki določa posebna tveganja za mlade in potrebne preventivne ukrepe, vključno s potrebami po nadzoru.

Da bi lahko opravljali vlogo nadzornika, mora delodajalec:

- poskrbeti za vaše ustrezno usposabljanje o tveganjih in kontrolnih ukrepih, povezanih z delom mladih, o vseh omejitvah glede nalog, ki jih mladi lahko opravljajo, in potrebnih ravneh nadzora, vključno z določitvijo tistih delovnih postopkov, ki jih je treba stalno nadzirati;
- poskrbeti za vaše usposabljanje o vprašanih varnosti in zdravja pri delu, kadar delate z mladimi, ter o vaši vlogi nadzornika;

- zagotoviti, da razumete svojo vlogo, kaj se od vas pričakuje in kako naj bi opravljali naloge nadzornika;
- zagotoviti dovolj časa in zadostna pooblastila za opravljanje svojih nalog nadzornika;
- zagotoviti, da imate pristojnosti na področju varnosti in zdravja pri delu za delovne postopke, ki jih nadzirate;
- poskrbeti, da poročate o vseh težavah v zvezi z varnostjo mladih delavcev ter predlagate izboljšave, vključno v zvezi z ureditvijo nadzora.

Vloga nadzornikov

Kot nadzornik imate v več pogledih pomembno vlogo pri zagotavljanju zdravja in varnosti mladih pri delu:

- zagotavljate, da se izvajajo varne delovne prakse;
- pojasnujete njihov pomen;
- dajete dober zgled;
- pomagate spodbujati kulturo varnosti in
- nagradujete varno obnašanje.

Čeprav mladi nimajo izkušenj, je vendarle pomembno, da dejavno iščete njihova mnenja in jih spodbujate k sodelovanju pri varnostnih zadevah. Na podlagi ocene tveganja morajo biti vzpostavljeni mehanizmi za zagotavljanje varnosti in zdravja mladih delavcev. Ukrepe je treba nadzorovati in preverjati ali delujejo, kot je bilo pričakovano, ter jih popraviti in dopolniti, če nastanejo kakršne koli spremembe. Tako morate poročati o vseh težavah ali spremembah ter mlade spodbujati, da tudi sami poročajo o težavah in skrbih.

(1) Več informacij najdete v informativnem biltenu „Varnost mladih delavcev – Nasveti za delodajalce“.

Nadzor mladih delavcev obsega ^(?):

oceno sposobnosti/zmožljivosti za opravljanje nalog;

ugotavljanje nevarnosti, zaradi katerih bi se lahko mladi poškodovali; mladi so bolj ranljivi in morda potrebujejo skrbnejši nadzor kot drugi delavci;

vzpostavitev učinkovitih kontrolnih/varnostnih ukrepov za preprečevanje poškodb; na primer varovala, pregrade, prepovedi, inšpekcijsko nadzorstvo, pregledi na kraju samem, obveščanje, usposabljanje, postopki in nadzor;

stalno **izboljševanje** in poenostavljanje varnih delovnih praks;

obveščanje in poučevanje o dobri praksi;

izvajanje praktičnega prikaza pravnega postopka; po potrebi naj se prikaz izvede počasi;

dodelitev nalog v skladu s posameznikovimi sposobnostmi in zagotavljanje neposrednega nadzora, dokler ni sposoben samostojno opravljati nalog;

preverjanje njegovega razumevanja pravnega postopka in potrebnih varnostnih ukrepov;

opazovanje njegovega dela in po potrebi ponovitev prikaza za izboljšanje razumevanja;

poslušanje posameznikov, posvetovanje z njimi in izmenjava mnenj, na primer z njihovo vključitvijo v pripravo ocene tveganja;

obveščanje mladih o tem, kje lahko dobijo pomoč/nasvete, ko ste odsotni, in kaj naj naredijo, če so v negotovosti;

zagotavljanje, da poznajo postopke v nujnih primerih;

objavljanje vseh pisnih dokumentov o varnih delovnih postopkih in osebni varovalni opremi/obleki, povezanih z delovnimi dolžnostmi;

privziganje vrednot, pojasnjevanje pomena varnosti in zdravja pri delu, spodbujanje pravnega odnosa, ozaveščanje in dajanje dobrega zgleda;

spodbujanje, podpiranje, pospeševanje in usmerjanje;

nadzorovanje, organiziranje in po potrebi kaznovanje.

Posebne potrebe oseb, mlajših od 18 let ^(?)

Nadzorniki se morajo zavedati, da obstajajo določene naloge, ki jih ne smejo opravljati osebe, ki so pod njihovim nadzorom.

Praviloma osebe, ki še niso dopolnile 18 let, NE smejo opravljati dela:

- ki presega njihove telesne ali umske sposobnosti;

^(?) Povzeto po nasvetih Sveta za učenje spretnosti in Kraljeve družbe za preprečevanje nezgod (ROSPA).

^(?) Direktiva Sveta 94/33/ES o varstvu mladih ljudi pri delu določa minimalne zahteve. Ker zakonodaja v vaši državi morda določa strožje omejitve, na primer glede minimalne starosti, pri kateri lahko otroci delajo, in glede del, ki jih ne smejo opravljati, se morate obvezno seznaniti z nacionalno zakonodajo.

^(*) Povzeto po nasvetih družbe ROSPA.

- pri katerem so izpostavljene strupenim ali rakotvornim snovem;
- pri katerem so izpostavljene škodljivemu sevanju;
- pri katerem so izpostavljene izjemnemu mrazu ali izjemni vročini, hrupu ali vibracijam;
- ki vključuje tveganja, ki se jih verjetno ne zavedajo ali se jim ne izogibajo zaradi pomanjkanja izkušenj ali usposabljanja oziroma zaradi svojega nezadostnega upoštevanja varnosti.

Informativni bilten z naslovom „Varstvo mladih na delovnem mestu“ ponuja podrobnejše informacije o omejitvah delovnih nalog in delovnega časa v povezavi s starostjo. Prav tako navaja posebne izjeme v primeru poklicnega usposabljanja. Če imate pomisleke v zvezi s pogoji, v katerih delajo mladi, se posvetujte s svojim delodajalcem. Seznanite se z zahtevami nacionalne zakonodaje.

Mentorstvo

Nekateri delodajalci mladim dodelijo mentorje. Vloga mentorja je še posebej, da skrbi za mlado osebo, za katero je odgovoren, in jo vodi. Mentorstvo vključuje^(*):

- poučevanje mladih o pravilnem načinu opravljanja dela, s čemer bodo pridobili temelje za svojo prihodnjo poklicno pot; če mentor pri delu uporablja bližnjice, mladi ne bodo pridobili znanja in spretnosti za reševanje težav;
- spodbujanje mladih, da sodelujejo, postavljajo vprašanja o tveganjih in varnostnih ukrepih na delovnem mestu, razpravljajo in poročajo o vseh nevarnostih, ki jih vidijo; njihovo željo, da bi izpolnili pričakovanja, je treba koristno usmeriti;
- zagotovitev, da je prav, da rečejo „ne“, če ne vedo zagotovo, kaj naj storijo.
- poudarjanje nujnosti nošenja ustrezne varovalne opreme in uporabe pravnih varnostnih ukrepov.

Dvaindvajsetletnega delavca, zaposlenega prek agencije za zaposlovanje, je zbil in povozil vlak, medtem ko je delal na zelo prometnem odseku železniške proge. Študent je delal samo nekaj izmen in je bil deležen samo osnovnega tečaja o osebni varnosti za delo ob progi. Varnostni postopki in nadzor niso bili ustrezni. Po tej nesreči je agencija za zaposlovanje uvedla številne spremembe, ki vključujejo sistem mentorstva za spremljanje napredka novo zaposlenih ljudi.

Dodatne informacije o mladih delavcih so na voljo na spletni strani strani Agencije (<http://ew2006.osha.eu.int/>).

Informacije o slovenski zakonodaji s področja varnosti in zdravja pri delu so objavljene na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (<http://www.gov.si/mddsz/?CID=198&L=sl&T=Y>).

Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu

Gran Via 33, E-48009 Bilbao

Tel. (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83

E-pošta: information@osha.eu.int

© Evropska agencija za varnost in zdravje pri delu. Razmnoževanje je dovoljeno z navedbo vira. Printed in Belgium, 2006